

**KANSALLISARKISTON TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2017**

Sisällysluettelo

Sivu

Sisällysluettelo.....	1
1. TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1 JOHDON KATSAUS	2
1.2 TULOKSELLISUUS.....	3
1.3 VAIKUTTAVUUS	4
1.4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	5
1.4.1 Toiminnan tuottavuus.....	5
1.4.2 Toiminnan taloudellisuus	5
1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	6
1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	8
1.5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	9
1.5.1-1.5.2 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	9
1.6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	17
1.7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	20
1.7.1 Rahoituksen rakenne	20
1.7.2 Talousarvion toteutuminen.....	21
1.7.3 Tuotto ja kululaskelma	22
1.7.4 Tase.....	22
1.8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	22
1.9 ARVIOINTIEN TULOKSET.....	23
1.10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTYKSISTÄ	23
2. KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA.....	25
3. KANSALLISARKISTON TUOTTO-KULULASKELMA.....	29
5. LIITETIEDOT.....	32
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperusteet.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat.....	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio	
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.....	
6. TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITE 1 ja 2	38
7. ALLEKIRJOITUKSET	43

TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

Vuoden 2017 alusta uudistettiin Kansallisarkiston organisaatiota (Laki Kansallisarkistosta 1145/2016). Entisen arkistolaitoksen sijaan viraston nimeksi tuli Kansallisarkisto ja maakunta-arkistot alueyksikköjen nimityksinä poistuivat käytöstä. Samaan aikaan arkistolakia muutettiin eräiltä osin (1146/2016).

Kansallisarkiston johtaminen perustui vuoden 2016 alussa vahvistettuun strategiaan, joka ulottuu vuoteen 2020. Strategia pyrkii erityisesti ottamaan huomioon uuden hallitusohjelman mukaisena tavoitteena olevan digitalisaation edistämisen Kansallisarkiston toimialueella. Strategia korostaa myös Kansallisarkiston roolia suomalaisen humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskeisenä infrastruktuurina.

Kansallisarkiston toiminnalle on ominaista sen hallussa olevan asiakirjallisen kulttuuriperinnön jatkuva määrällinen kasvu. Sähköisessä muodossa olevan aineiston lisääntyessä siirrytään entistä enemmän verkon kautta toteutettaviin palveluihin, jolloin fyysiset asiakaskäynnit Kansallisarkiston toimipaikoissa vähenevät. Sähköisten palveluiden osuus tutkijapalveluista on noussut jo yli 90 %:n. Asiakaskäyntien vähentymisestä ja säästösyistä johtuen Kansallisarkistossa ja kaikissa sen toimipaikoissa on supistettu voimakkaasti tutkijasalien aukioloaikoja. On kuitenkin huomattava, että tutkijasaliin toimitettujen asiakirjojen määrässä ei ole tapahtunut samassa määrin vähentymistä, kuin tutkijakäynneissä. Määrä on kertomusvuonna kääntynyt jopa kasvuun.

Valtionhallinnon säästötoimenpiteet ovat koskettaneet voimakkaasti Kansallisarkistoa. Valtionhallinnon tuottavuusohjelman (2007- 2011) ja vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelman (2012 - 2015) sekä sen jälkeen käynnistetyn sopeuttamisohjelman vuoksi Kansallisarkistosta oli vuoden 2017 loppuun mennessä lakkautettu noin 94 henkilötyövuotta. Se tarkoittaa kaikkiaan noin 35,3 % vähennystä Kansallisarkiston henkilöstömäärässä vuodesta 2008 laskettuna. Säästötoimenpiteistä johtuvat menoleikkaukset ovat kohdistuneet yksinomaan henkilöstömenoihin ja käyttömenoihin. Kun monet muut virastot ja laitokset ovat etsineet säästöjä toimitilakustannuksista, ei Kansallisarkisto ole voinut tehdä samoin, koska toimintamenoista noin 40 % kohdistuu kiinteistöihin. Kansallisarkiston toimipaikoissa on yhteensä 218,5 hyllykilometriä aineistoja ja määrä kasvaa edelleen. Vähentyneiden voimavarojen vuoksi kyky reagoida mahdollisiin taloudellisiin tai toiminnallisiin riskeihin on heikko. Työn kuormittavuus on lisääntynyt, mikä näkyy myös sairauspoissaolojen kokonaismäärässä. Sairauspoissaolot ylittivät edelleen hieman tavoitteen, joka oli 8 tp/htv.

Valtioneuvosto antoi 21.6.2017 periaatepäätöksen virastojen asiakirja-aineistojen digitoinnista ja arkistoinnista vain sähköisenä merkitsee ratkaisevan suurta muutosta näiden aineistojen säilyttämisessä, saatavuudessa ja käytettävyydessä. Päätös toteuttaa osaltaan hallitusohjelmassa yhdeksi kärkihankkeeksi valittua julkisten palveluiden digitalisointia. Päätöksen mukaan julkisen hallinnon tuottama digitaalinen asiakirjallinen aineisto arkistoidaan vain digitaalisessa muodossa ottaen kuitenkin huomioon asiakirjojen oikeudellinen todistusvoima ja niiden kulttuurihistorialliset arvot. Viranomaisen hallussa oleva arkistoitava analoginen asiakirjallinen aineisto digitoidaan vuoteen 2030 mennessä. Kansallisarkisto ottaa jatkossa pysyvästi säilytettäviä aineistoja vastaan lähtökohtaisesti vain sähköisessä muodossa. Kansallisarkisto määrittää yhdessä hallinnonalojen kanssa aikataulun, jossa arkistoitava analoginen asiakirjallinen aineisto digitoidaan sähköistä arkistointia varten. Opetus- ja kulttuuriministeriö määrittää yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Kansallisarkiston kanssa asiakirjallisen aineiston digitoinnissa ja

arkistoinnissa tarvittavan kokonaisarkkitehtuurin sekä toimintamallit ja toimenpiteet tietojärjestelmien kehittämiseksi. Julkisen hallinnon yhteinen hallinnon prosesseja tukeva ja sähköisen säilyttämisen takaava palvelukokonaisuus (SAPA) otetaan käyttöön vuonna 2019. Kansallisarkisto vastaa digitoinnista siten, että tätä varten perustetaan kansallinen keskitetty digitointilaitos.

Vuonna 2017 voimaan tullut arkistolain muutos mahdollistaa digitoidun aineiston hävittämisen tietyin edellytyksin ja tavoitteena onkin, että Kansallisarkistolle ei enää kertomusvuoden loppussa valmistuneen Keskusarkiston jälkeen tarvitsisi rakentaa uutta arkistotilaa. Samanaikaisesti sähköisen aineiston säilyttämistä ja käyttöpalvelua pohtinut SAPA -työryhmä valmisteli esityksen tarvittavista toimenpiteistä ja sen pohjalta uusi työryhmä on jatkanut OKM:n johdolla asian valmistelua.

On huomattava, että Kansallisarkisto on valtion organisaatiomuutosten vuoksi ottanut etupainotteisesti vastaan aineistoja ja vastaa niiden tietopalvelusta. Tämä sitoo voimavaroja, mutta tehtävien lisääntymistä vastaavaa lisäystä resursseihin ei ole saatu. Vähenevä henkilöstö joutuu siten vastaamaan myös niistä lisätehtävistä, jotka siirtyvät muilta virastoilta Kansallisarkistolle. Kansallisarkiston vuosittainen oman aineiston ja viime vuosina vastaanotettujen aineistojen digitointi helpottaa kuitenkin tietopalvelua näiden aineistojen osalta.

Kansallisarkiston taloudellinen tilanne pysyi kertomusvuonna suhteellisen vakaana johtuen tuottojen kasvusta. Vuoden alussa talousarvion määrärahoissa oli vajuusta, mutta se pystyttiin kattamaan siirtomäärärahoilla, henkilöstömenojen säästöillä ja lisääntyneellä tulorahoituksella. Siirtomäärärahoista 81 % muodostui vuonna 2016 talousarviossa myönnetystä Keskusarkiston käyttöönnoton valmisteluun osoitetun määrärahan siirto-osuudesta.

Maksullisen toiminnan tulot kasvoivat 21 % edellisestä vuodesta, ja maksullisen toiminnan kannattavuus kokonaisuudessaan oli edellistä vuotta parempi. Kannattavuustavoite saavutettiin liiketaloudellisten suoritteiden osalta ja myös julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani jonkin verran. Muita tuloja saatiin muun muassa yhteisrahoitteisista hankkeista, joiden tuotot kasvoivat merkittävästi edellisestä vuodesta.

Kansallisarkiston toimintaa tukeva neuvottelukunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimitti neuvottelukunnan 22.2.2017 vuoden 2019 loppuun saakka.

1.2. TULOKSELLISUUS

Toiminnallisesti vuosi 2017 oli monella tavalla tuloksellinen. Kansallisarkiston digitaaliarkisto ja digitaalisten aineistojen käyttö kasvoivat edelleen voimakkaasti. Digitoidun aineiston määrä nousi jo 67 miljoonaan kuvausyksikköön. Käyntikertoja digitaaliarkistossa oli lähes 1,5 miljoonaa ja aineistojen sivulataukset nousivat jo 54,7 miljoonaan. Yksittäisiä käyttäjiä oli 591 000. Samaan aikaan tutkijasali- ja tietopalveluja tehostanut ASTIA -tilauspalvelun käyttö jatkoi kasvuaan. Palvelu mahdollistaa ennakkotilaukset käyttäjille, mikä luonnollisesti hyödyttää kaikkia käyttäjiä, mutta erityisesti etäämpää tulevia tutkijoita. Voimavarojen vähentyessä Kansallisarkisto on joutunut karsimaan voimakkaasti tutkijasalipalveluita aukioloja supistamalla. Tätä on kuitenkin voitu kompensoida parantamalla sähköisten aineistojen saatavuutta.

Arkistolaitokseen vastaanotettiin kertomusvuonna vain vähän valtion viranomaisten arkistosiirtoja, koska aineistojen vastaanotto keskeytettiin uuden siirtoprosessin valmistelun vuoksi. Kaikkiaan arkistolaitoksen viranomais- ja yksityisarkistojen määrä karttui 1 148 hyllymetriä.

Tulosalueittain tarkasteltuna toteuma vastasi pääosin ennakoituja tavoitteita. *Tutkimuksen ja kehittämisen* tulosalueella saavutettiin tulostavoite asiakirjojen seulontapäätöksissä. Muita tulostavoitteita tällä tulosalueella ei tulossopimuksessa ollut. Suurelta osin ulkopuolisen rahoituksen ansiosta voitiin kuitenkin toteuttaa hankkeita, jotka kehittävät aineistojen saatavuutta ja käytettävyyttä. *Aineistohallinnan* tulosalueella saavutettiin tulostavoitteet aineistojen digitoinnissa, mutta aineistojen kartunnassa tulostavoite/arvio jäi toteutumatta johtuen uuden siirtoprosessin valmistelun vuoksi tehdystä siirtojen keskeyttämisestä alkuvuodesta. *Tietopalvelujen* tulosalueella tutkijakäyntien määrä jäi tulossopimuksessa arvioitua pienemmäksi, mutta tutkijasaliin toimitettujen arkistoyksikköjen määrä ja kaukolainojen määrä ylittivät tavoitteet. Toimitettujen tietopyyntötilausten määrä kasvoi noin 40 % edellisestä vuodesta johtuen pääasiassa sotilaskantakortttilausten kysynnän kasvusta. Aineistojen verkkokäytössä jäätettiin jonkin verran tavoitteesta. Kansallisarkiston strateginen tavoite on vähentää tutkijakäyntejä paikan päällä arkistoissa lisäämällä sähköisten aineistojen saatavuutta. Julkisoikeudellisten tietopyyntötilausten toimitusaikojen ylitykset olivat edelleen hyvin vähäisiä. Tavoiteajassa toimitettiin peräti 98,03 % tilauksista.

Toiminnallisen tehokkuuden mittarina käytetty arkistoinen kokonaismäärä suhteessa henkilötyövuosiin (hm/htv) jäi tulossopimuksen tavoitteesta johtuen määrääikaisten henkilöiden suuresta osuudesta suhteessa kaikkiin henkilötyövuosiin. Tulossopimuksessa oleva henkilötyövuosien määrätavoite ylittyi selvästi, mikä johtui suuresta määrääikaisten projektihenkilöiden määrästä. Vakinaisen henkilöstön määrä oli noin 172 htv. Loppuvuodesta jäi useita henkilöitä eläkkeelle. Näiden poistumien vähentävä vaikutus näkyy varsinaisesti vasta kuluvan vuoden puolella.

1.3 VAIKUTTAVUUS

Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus on keskeisiltä osiltaan luonteeltaan välillistä. Tieteellisessä tutkimuksessa käytetyt asiakirjalähteet ovat keskeinen tietovaranto pyrittäessä muodostamaan monipuolista ja luotettavaa kokonaiskuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta eri aikakausina. Kansallisarkiston tehtävänä on aineistojen säilyttämisen ohella lisätä niiden tunnettuutta ja tukea aineistojen monipuolista käyttöä. Tämä edellyttää tehokasta tiedotustoimintaa ja kiinteää yhteyttä tutkijayhteisöön sekä muihin asiakasryhmiin.

Osana tunnettuutta Kansallisarkisto on järjestänyt toimipaikoissaan näyttelyitä. Merkittävimmät kertomusvuonna toteutetuista näyttelyistä olivat Kansallisarkistossa esillä olleet neliosaiseen Suomi 100 vuotta –näyttelysarjaan liittyvät *Pro Finlandia – Suomen tie itsenäisyyteen* –näyttelyjen kolmas ja neljäs näyttelytoteutus.

Kansallisarkiston kansainvälistä vaikuttavuutta toteutetaan ensisijaisesti Pohjoismaisen ja Euroopan Unionin yhteistyön puitteissa. Suomen vastuulla oli muun muassa Kansainvälisen arkistoneuvoston ICA:n urheiluarkistajaoston puheenjohtajuus ja jäsenyys Unescon Maailman muisti -ohjelman kansainvälisessä komiteassa. Lisäksi Kansallisarkisto on osallistunut Kansainvälisen arkistoneuvoston (ICA) arkistokuvailujaosto EGADin työhön. Venäjän kanssa on jatkettu yhteistyötä Suomea koskevien arkistotietojen hankkimiseksi, mikä tarjoaa tutkimukselle uutta ja tähän saakka vähän käytettyä aineistoa. Pitkäjänteisen yhteistyön ansiosta Suomeen on voitu hankkia myös aiemmin suljettuna ollutta aineistoa. Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueelta on kopioitu jo yli miljoona Suomen historiaan eri aikakausina liittyvää asiakirjaa.

Kansallisarkiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnuslukuina käytetään säilytettävän arkistoaineksen kokonaismäärää ja siitä digitoidun aineisto määrää kartuntoineen. Kertomusvuoden lopussa Kansallisarkiston hallussa oli jo 218 516 hyllymetriä asiakirjoja, 1 761 000 karttaa ja piirustusta sekä yli 2,1 miljoonaa mikrofilmijäljennettä. Kansallisarkiston digitaaliarkisto käsitti vuoden lopussa 67 miljoonaa kuvatiedostoa ja sen käyttö oli lähes 55 miljoonaa sivultausta ja yli 1,4 miljoona käyntikertaa vuodessa. Yksittäisiä käyttäjiä oli 591 000.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tiedepolitiikan tulosoikeuksien kehittämishankkeen yhteydessä katsonut, että Kansallisarkiston tulee raportoida valtionapua saavien yksityisarkistojen toiminnasta, vaikka se ei voikaan käydä tulosneuvotteluja niiden kanssa, koska osa rahoituksesta tulee niitä ylläpitäviltä yhteisöiltä (OpM työryhmämuistio 46:2002). Yksityisten arkistojen valtionavusta annetun lain (1006/2006) nojalla Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2017 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionapua enintään 80 % valtionapuun oikeuttavista arkistotoimen menoista seuraaville arkistoille: Kansan Arkisto, Keskustan ja Maaseudun arkisto, Porvarillisen Työn Arkisto, Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto, Suomen Urheiluarkisto, Svenska centralarkivet, Toimihenkilöarkisto, Työväen Arkisto ja Urho Kekkosen arkisto sekä 100 % valtionapuun oikeuttavista menoista Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoille ja Svenska Litteratursällskapet i Finlandin arkistoille. Valtionapuarkistoille myönnettiin talousarviossa rahoitusta 5 601 000 euroa. Valtionapuarkistoja koskevan, niiden toiminnan tuloksellisuuden seurannan arviointia palveleva indikaattorijärjestelmä ja työajanseurannan muutos otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta ja raportointi osana Kansallisarkiston tilinpäätöstä vuodesta 2017 alkaen. Yksityisarkistojen kansallisen hankintapolitiikan kehittäminen aloitettiin Kansallisarkiston, valtionapuarkistojen ja Musiikkiarkiston sopiessa keskinäisestä työnjaosta keväällä 2017. Kansallisarkisto kehitti valtionapumenettelyjään opetus- ja kulttuuriministeriön valtionaputoimintaa koskevien linjausten mukaan.

1.4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuudelle ei tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita. Toimintakertomuksen liitteessä olevassa tulostaulukossa on kuitenkin esitetty entiseen tapaan keskeisten suoritteiden tuottavuus vertailuna kolmen vuoden ajalta. Kertomusvuonna työn tuottavuus lisääntyi (ks. Tulostaulukko) seulonnassa, yksityisarkistojen järjestämisessä, digitoinnissa, konservoinnissa, tutkijasalipalvelussa ja selvityksissä, mutta laski asiantuntijatehtävissä, koulutuksessa, viranomaisarkistojen ja yksityisarkistojen siirrossa ja hankinnassa ja viranomaisarkistojen järjestämisessä. Kansallisarkistossa työskenteli määräaikaissä palvelussuhteissa myös työllistettyjä ja harjoittelijoita, joiden kaikkien työpanos on mukana tuottavuuslaskelmissa. Myös määräaikaissä projektit, kuten mittavat järjestämis- ja digitointiprojektit vaikuttavat peräkkäisten vuosien tunnuslukujen vertailtavuuteen näiden suoriteryhmiensä osalta.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita, mutta toimintakertomuksen liitteessä olevassa tulostaulukossa on kuitenkin esitetty keskeisten suoritteiden taloudellisuus (yksikkökustannukset) vertailuna kolmen vuoden ajalta. Seurannassa ovat samat suoritteet, kuin tuottavuudenkin seurannassa. Yksikkökustannukset laskivat seulonnassa, konservoinnissa, digitoinnissa, tutkijasalipalvelussa ja selvityspalvelussa. Yksikkökustannuk-

set kasvoivat asiantuntijatehtävissä, koulutuksessa, viranomaisarkistojen ja yksityisarkistojen siirrossa ja hankinnassa ja viranomaisarkistojen järjestämisessä. Peräkkäisinä vuosina taloudellisuuden muutokset vaihtelevat merkittävästikin ja vasta useamman vuoden seuranta antaa kehityksestä paremman kuvan.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kannattavuus parani kokonaisuudessaan edellisestä vuodesta. Maksut perustuivat vuoden käytössä olleeseen hinnastoon, jonka voimassa oloaika päättyi vuoden lopussa. Uusi hinnasto tuli voimaan kuluvan vuoden alusta. Tulot kasvoivat 21 % edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan työaikaosuus lisääntyi edellisestä vuodesta. Yhteiskustannuksiin kuuluvien tukitoimintojen, joka sisältää johtamisen, osuus kokonaistyöajasta kasvoi jonkin verran edellisestä vuodesta, jolloin myös palkkakustannusten vastaava osuus kasvoi. Nykyisessä laskentamallissa kaikki tavaroiden ja palveluiden hankintakustannus kohdistuu työajan suhteessa laskennallisesti toiminnoille vähennettynä erilliskustannusten osuudella. Tällöin kustannusosuudet ovat melko karkealla tasolla. Laskentamallia on tarpeen kehittää jatkossa aiheuttamisperiaatteen tarkemmin huomioon ottavaksi.

Maksullisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani edellisestä vuodesta 1,3 prosenttiyksikköä. Työaikaosuus oli edellistä vuotta hiukan suurempi, 2,85 % kokonaistyöajasta (edellisenä vuonna 2,74 %). Suhteellista työaikaosuutta on käytetty laskelmissa myös tilavuokrien ja yhteiskustannusten laskuperusteena, joten muutos työaikaosuuksissa vaikuttaa kustannusvastaavuuden muutoksiin. Julkisoikeudellisten tietopyyntötilausten kustannusvastaavuus laski edellisestä vuodesta 2,71 prosenttiyksikköä ja oli 36,8 % (edellisenä vuonna 39,51 %) tavoitteen ollessa 50 % (maksuasetuksen perustelut). Harkittavaksi olisi otettava kustannusvastaavuustavoitteen laskemisen tältä osin.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani 7,7 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ja oli 112,3 %. Laskelmaan otetaan mukaan myös arkisto- ja muiden toimitilojen vuokraus. Liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus kokonaistyöajasta kasvoi hiukan edellisestä vuodesta. Työaikaosuus oli 6,47 % kokonaistyöajasta (edellisenä vuonna 5,44 % kokonaistyöajasta).

Selvästi parhaiten kannattavia palveluita olivat edelleen annettu koulutus ja järjestämispalvelu sekä maksullinen digitointi ja jäljennepalvelun digitointi. Arkistotilojen vuokraamisen oli myös kustannusvastaavaa. Liiketaloudellinen selvitystoiminta oli edelleen tappiollista.

Erillislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma, joka käsittää julkisuuslain tarkoittamia jäljenteitä ja niiden etsintämaksuja, osoitti näiden suoritteiden tuottamiseen kohdistuneen työajan olevan 5,9 % (edellisenä vuonna 4,82 % kokonaistyöajasta) kustannusvastaavuuden ollessa 36,8 % (edellisenä vuonna 25,5 %). On huomattava, että tähän kategoriaan kuuluvat jäljennepalvelutilaukset, joiden alle puoli tuntia kestävästä etsinnöistä ei hinnaston mukaan peritä maksua. Maksuton työaikaosuus on noin näin ollen huomattava. Tilauksiin kohdistuvaa työaikaa ei erikseen kohdisteta aineiston etsintään, jäljenteiden ottamiseen tai toimittamiseen asiakkaalle.

Maksullisen toiminnan tulot lisääntyvät 393 000 euroa edellisestä vuodesta.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2017 (1000 euroa)

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET

	2015	2016	2017
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot			
- julkisoikeudelliset selvitykset ja jäljenteet	124	122	127
- kaukolainat	12	15	11
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	<u>32</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Tuotot yhteensä	172	137	138
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	36	12	1
- Henkilöstökustannukset	262	240	242
- Vuokrat ¹	28	18	19
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Erilliskustannukset yhteensä	326	270	262
Osuus yhteiskustannuksista			
- Tukitoimintojen kustannukset (ml. poissaolot)	133	133	121
- poistot ja korot	3	2	2
<u>- muut yhteiskustannukset</u>	<u>95</u>	<u>87</u>	<u>90</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	231	222	213
Kokonaiskustannukset yhteensä	557	492	475
Kustannusvastaavuus	-385	-355	-337
Kustannusvastaavuus -%	30,9	27,8	29,1

LIIKETALOUDELLISET SUORITTEET (1000 euroa)

	2015	2016	2017
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot			
- jäljennepalvelu LT	22	14	11
- koulutus	183	109	131
- selvitykset LT	20	21	21
- maksullinen järjestäminen	799	372	454
- maksullinen sopimusdigitointi	145	435	477
- konsultointi	-	9	19
- muut suoritteet ja palvelut	32	51	35
-Yhteensä	1 201	1 011	1 148
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
<u>- vuokratuotot</u>	<u>442</u>	<u>484</u>	<u>583</u>
Tuotot yhteensä	1 643	1495	1 731
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	146	66	75
- Henkilöstökustannukset	618	530	590
- Vuokrat ¹	59	35	43
- Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	399	381	381

<u>Muut erilliskustannukset</u>	-	-	-
Erilliskustannukset yhteensä	1 222	1 012	1 089
Osuus yhteiskustannuksista			
- Tukitoimintojen kustannukset (ml. poissaolot)	278	264	274
- Poistot ja korot	7	4	5
<u>- Muut yhteiskustannukset</u>	164	149	173
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	449	417	452
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 671	1 429	1 541
Kustannusvastaavuus	-28	66	190
Kustannusvastaavuus -%	98,3	104,6	112,3

ERILLISLAKIEN MUKAISET SUORITTEET (1 000 euroa)

	2015	2016	2017
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	183	222	360
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	1	-	8
- Henkilöstökustannukset	332	448	490
- Vuokrat ¹	39	31	39
<u>Muut erilliskustannukset</u>	-	-	-
Erilliskustannukset yhteensä	372	479	537
Osuus yhteiskustannuksista			
- Tukitoimintojen kustannukset	183	234	250
- Poistot ja korot	4	3	4
<u>- Muut yhteiskustannukset</u>	132	154	187
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	319	391	441
Kokonaiskustannukset yhteensä	691	870	978
Kustannusvastaavuus ²	-508	-648	-618
Kustannusvastaavuus -%	26,5	25,5	36,8

- 1 Laskelmassa on mukana kaikista toimitiloista 9,2 % (sama edellisenä vuonna). Arkistotiloja ei ole otettu mukaan laskelmiin, paitsi arkistotilavuokrauksen kustannuksissa.
- 2 Julkisuuslain mukaan annettavien jäljenteiden antamiseen liittyvien erityisiä toimia vaativien selvitysten, jotka ovat maksullisia, osuus oli 2017 6,2 % kokonaismäärästä. Tällöin 93,8 % näistä selvityksistä annettiin maksutta, jolloin perittiin vain jäljenteiden maksut.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteista toimintaa on esitelty tarkemmin luvussa 1.7.1 Talouden rakenne. Yhteisrahoitteiseen toimintaan kohdistui vuonna 2017 kaikkiaan 13,8 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna myös 7,8 htv), mikä oli 6,16 % kokonaistyöajasta. Ulkopuolista rahoitusta hank-

keissa käytettiin yhteensä 1 192 575,36 euroa (edellisenä vuonna 509 877,65 euroa). Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli 13,2 %.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2017

Tuotot

Muut valtion viranomaiset	510 797
EU	492 105
<u>Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus</u>	<u>189 673</u>
Tuotot yhteensä	1 192 575

Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset

- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	164 919
- Henkilöstökustannukset	720 283
- Vuokrat ¹	40 489
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>-</u>
Erilliskustannukset yhteensä	925 691

Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus

- Tukitoimintojen kustannukset	261 344
- Poistot	1 902
- Korot	0
<u>- Muut yhteiskustannukset</u>	<u>185 227</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	448 473

Kokonaiskustannukset yhteensä

Omarahoitusosuus	181 589
Omarahoitusosuus ,%	13,2 %

¹ Vuokrien ja yhteiskustannusten osuudet on laskettu työaikaosuuden perusteella kaikista menoista samalla periaatteella kuin maksullisessa toiminnassa.

1.5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.5.1-1.5.2 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tässä yhteydessä raportoidaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja arkistolaitoksen välisessä tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tulosalueittain sekä muista kertomusvuonna toteutettujen tai edelleen jatkuvien, pitempiaikaisten hankkeiden tilanteesta. Yksityiskohtainen vertailu tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään tulostaulukossa sivuilla 33-36.

Tutkimus ja kehittäminen

Digitaalisen aineiston saatavuuden edistäminen

Kansallisarkisto osallistuu tutkimusprosessin sähköistämiseen edistämällä digitaalisen aineiston saatavuutta, tuottamalla laadukkaita verkkopalveluita ja kehittämällä tutkimusinfrastruktuureita yhteistyössä tutkimusyhteisöjen ja muistiorganisaatioiden kanssa. Tutkimuksen ja kehittämisen vastuualue toimii Kansallisarkiston edustajana kansallisessa ja kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä, verkostoissa ja –projekteissa ja pyrkii aktiivisesti käynnistämään erillisrahoitettuja yhteistyöprojekteja. Projektien tulokset jalkautetaan Kansallisarkiston palveluihin ja

tietojärjestelmiin arkkitehtuurin mukaisina kokonaisuuksina ja pienenevien resurssien asettamat reunaehdot huomioiden. Yhteistyössä priorisoidaan digitaalisen humanismin hankkeet.

Kansallisarkiston ja Tilastokeskuksen yhteinen hanke Kansallinen rekisteri- ja mikroaineistojen tutkijapalvelu valittiin vuonna 2013 tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle. Sitra myönsi vuosina 2016-2017 Kansallisarkistolle rahoitusta käyttölupal palvelun toteutusvaiheeseen siten, että käyttölupal palvelu kohdentuu sote-tietoihin, mutta on otettavissa käyttöön myös kaikissa muissa käyttölupaa vaativissa prosesseissa. Palvelun tavoitteena on parantaa merkittävästi julkisen hallinnon rekisteriaineistojen löydettävyyttä, saatavuutta ja käytettävyyttä.

Kansallisarkisto on mukana Community as Opportunity (CO:OP) -hankkeessa, johon osallistuu 17 eurooppalaista arkistoa ja yliopistoa. Hanke toteutetaan vuosien 2015–2018 aikana ja sen tavoitteena on helpottaa yksityishenkilöiden hallussa olevan arkistomateriaalin digitointia, jakamista ja pitkäaikaissäilytystä sekä tarkkailla ja oppia nuorten arkistokokemuksista. Kansallisarkisto on hankkinut liikkuvia digitointiasemia, joita kiinnostuneiden tahojen on mahdollista lainata käyttöönsä. Digitaaliset tiedostot tallennetaan hankkeen perustamalle Topeteekki-alustalle. Vuonna 2017 toteutettiin kolme digitointitilaisuutta.

Kansallisarkisto on myös mukana kansainvälisessä EU-rahoitteisessa READ-hankkeessa (Recognition and Enrichment of Archival Documents). Hankkeessa tuotetaan virtuaalinen tutkimusympäristö, joka mahdollistaa automaattisen käsikirjoitetun tekstintunnistuksen.

Hanke nivoutuu keskeisesti tutkimusprosessin muutokseen ja aineiston uudelleenkäyttöödellysten kehittämiseen. Aiheen ympärille suunnitellaan tutkimusyhteisön kanssa kansallisia ja kansainvälisiä projekteja, joihin haetaan ulkopuolista rahoitusta.

Aineistojen uudelleenkäyttöä edistetään myös joukkoistamalla. READ-hankkeessa luodaan joukkoistamisalusta, josta saatuja kokemuksia hyödynnetään ratkaistaessa muiden tutkimusinfrastruktuurien joukkoistamista.

Kansallisarkisto sai jatkorahoitusta Koneen Säätiöltä keskiaikatietokannan kokonaisuudistukseen, joka toteutetaan yhteistyössä keskiaikatutkijoiden kanssa.

Kansallisarkisto hankkii Venäjältä digitaalisia kopioita Suomea koskevista arkistoaineistoista. Keskitetty hankinta tukee yliopistoissa tehtävää Venäjä-tutkimusta, parantaa aineistohankinnan kansallista koordinaatiota ja tehostaa aineistojen saatavuutta. Kertomusvuonna hankittiin 37 000 jäljennettä. Uusia kahdenvälisiä arkistoyhteistyösopimuksia solmittiin kolme (LOGAV, GARF ja RGVA). Vuoden 2018 hankintoja varten tehtiin kartoitustyötä yhteensä 14 arkistossa.

Vuonna 2012 Inarissa toimintansa aloittaneen Saamelaisarkiston tehtävänä on saamentutkimuksen tukeminen ja edistäminen saamelaiskulttuurin vahvistamiseksi ja saamelaisia koskevan historiatiedon lisäämiseksi. Arkisto tallentaa saamelaista asiakirjallista kulttuuriperintöä sekä huolehtii sen säilyttämisestä ja käyttöön asettamisesta. Arkiston tärkeänä tehtävänä on edistää saamentutkimukseen liittyvää tutkimusyhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä arkistoon oli luovutettu yli 30 arkistonmuodostajan asiakirjoja.

Saamelaisarkisto, Sámi allaskuvla (Saamelaiskorkeakoulu) Norjan Koutokeinossa ja Ájtte Svenskt Fjäll- och samemuseum -museo Ruotsin Jokkmokkissa aloittivat keväällä 2017 kolmevuotisen yhteistyöhankkeen saamelaisen muotoiluajattelun tallentamiseksi arkistoon ja siirtämiseksi seuraaville polville. Arctic Indigenous Design Archives (AIDA) -hankkeessa luodaan yhteistyössä duojäreiden (saamen (taide)käsitöiden ammattilaisten ja muotoilijoiden) kanssa digitaalinen duojár-arkisto, jonka tarkoituksena on asiakirja-aineistojen kautta kuvata

muotoiluajattelua ja luomisprosessia esineiden takana. Saamelaisarkiston vetämä hanke toimii Interreg-rahoituksella.

Normi- ja informaatio-ohjaus

Kansallisarkiston vuonna 2013 vahvistama seulontapolitiikka ja -strategia sekä Kansallisarkiston vuoteen 2020 ulottuva strategia edistävät voimakkaasti digitaalista säilytystä ja siten mahdollistavat sen, että entistä kattavampi osa julkisen hallinnon asiakirjatiedoista voidaan säilyttää pysyvästi.

Kertomusvuonna annettiin 62 seulontapäätöstä (edellisenä vuonna 58 päätöstä), joista suurin osa kohdistui sähköisten tietojärjestelmien tietosisältöön. Kansallisarkisto on vähentänyt pienenevien resurssiensa takia sähköisen asiakirjahallinnon kehittämis- ja ohjaustehtäviä. Siitä huolimatta Sähke2-normi on laajasti käytössä julkisen hallinnon tietojärjestelmissä ja normi on yhtenäistänyt asiakirjahallinnassa käytettyjä metatietoja ja tietorakenteita. Normin voimassaoloaika jatkettiin vuoden 2018 loppuun. Vastaavasti sähköisen arkistonmuodostussuunnitelman (eAMS) asema julkisen hallinnon tietojärjestelmien toiminnallisuuksien ohjaajana ja metatietojärjestelmänä on vakiintunut.

Valtioneuvosto antoi 21.6.2017 periaatepäätöksen asiakirjallisen aineiston digitoinnista ja arkistoinnista vain sähköisenä. Kansallisarkisto toteutti Euroopan aluekehitysrahaston osarahoituksella massadigitoinnin suunnitteluprojektin, jonka tehtävänä oli määrittellä, miten valtionhallinnon ja tulevien maakuntien paperiaineistot muutetaan pelkästään digitaaliseen muotoon säilytettäväksi.

Projektissa määriteltiin uusi analogisten aineistojen hävittämiseen tähtäävä digitointiprosessi teknologiavaatimuksineen sekä laadittiin massadigitointia koskevat kustannus- ja hyötylaskelmat. Osana projektia toteutettiin myös laaja aineistokartoitus, jossa selvitettiin valtionhallinnon organisaatioiden hallussa olevien sekä maakuntaudistuksen piiriin kuuluvien aineistojen määrät ja ominaisuudet. Aineistokartoituksen perusteella laadittiin alustava tiekartta aineistojen digitoinnin järjestyksestä ja aikataulusta.

Projektin toteuttamiseen osallistuu Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Projektin rahoitukseen sekä ohjausryhmän työskentelyyn osallistuu myös Mikkelin kaupunki.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti syksyllä sähköisen arkistoinnin palvelukokonaisuuden (SAPA) arkkitehtuurin määrittelytyön, joka oli jatkoa valtiovarainministeriön aiemmalle *Sähköisten viranomaisaineistojen arkistoinnin ja säilytyksen palvelukokonaisuus* työryhmän työlle. Kansallisarkisto oli mukana arkkitehtuurin määrittelyssä yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön ja CSC Oy:n kanssa. Arkkitehtuurityö jatkuu vuoden 2018 puolella ennen kuin varsinainen SAPA-toteutus voidaan käynnistää.

Koulutusta koordinoitiin ja toteutettiin Kansallisarkiston strategiassa, tulossopimuksessa ja koulutusohjelmassa määritellyllä tavalla. Peruskurssia toteutettiin monimuoto-opetuksena. Kansallisarkiston järjestämä ja sen edustajien muiden järjestämällä kursseilla antama arkistokoulutus väheni edellisen vuoden tasosta. Koulutustuntien määrä oli yhteensä 141 ja osallistujien määrä oli 337 osallistujaa omilla kursseilla. Koulutus ei ollut kertomusvuonna enää tulossopimuksessa määrällisinä tavoitelukuina. Kansallisarkiston antamien tutkintojen ja osasuoritusten määrä väheni hieman edellisestä vuodesta ja oli 166 tutkintosuoritusta (edellisenä vuonna 189).

Asiakirjahallinnan ja arkistotoimen yliopisto- ja korkeakoulutason koulutusta antavat Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistot sekä Mikkelin ammattikorkeakoulu. Lisäksi jatko- ja täydennyskoulutusta antaa muun muassa Turun yliopiston kehittämis- ja koulutuskeskus Brahea, jonka kanssa Kansallisarkisto jatkoi kiinteää yhteistyötä asiakirjahallinnon koulutusohjelman ja asiantuntijaohjelman suunnittelussa ja toteuttamisessa. Em. koulutustahojen koulutuksen toteuttamiseen osallistuttiin kysynnän ja käytävissä olevien resurssien mukaan.

Jokaisesta järjestetystä koulutustilaisuudesta pyydetään osallistujilta koulutuspalautteet. Kertomusvuonna saatujen palautteiden keskiarvo oli 4,10 (edellisenä vuonna 4,15) arvosteluasteikolla 1 – 5, jossa 5 on paras tulos. Koulutuksen bruttotulot olivat vuonna 2017 noin 131 000 euroa, edellisenä vuonna 109 000.

Tunnettuuden edistäminen

Asiakirjanäyttelyt edistävät aineistojen tutkimuksellista ja opetuksellista käyttöä sekä lisäävät aineistojen tunnettuutta. Vuonna 2017 Kansallisarkisto järjesti Suomi 100-juhlavuoteen liittyvästä neliosaisesta Pro Finlandia – Suomen tie itsenäisyyteen -näyttelysarjasta neljännen näyttelyn, jossa esitellään, millaisena Suomi, suomalaiset ja Suomen pyrkimykset näyttäytyivät Venäjällä ja Baltian maissa itsenäistymistä edeltävinä vuosikymmeninä ja itsenäisyyden alkuvuosina. Näyttelyn lisäksi tuotettiin laaja, 751-sivuinen tieteellinen julkaisu täydentämään näyttelyteemaa.

Suomi 100 -ohjelmaan osallistuttiin myös tuottamalla yhteistyönä usean eri organisaation kanssa Akatemiatalo 200 – vuotta näyttely Turun Akatemiatalolle. Näyttelytoimintaan kuuluvat myös pienimuotoiset asiakirjojen ajankohtaiset esillepanot muun muassa Turun kirjamesuilla ja eri tavoin toteutetut yhteisnäyttelyt sekä verkkonäyttelyt.

Kansallisarkistossa järjestettyjen näyttelyjen yhteismäärä oli 7 kpl (12). Näyttelytoimintaan käytetty henkilöpanos oli kaikkiaan 4,7 htv (3,1 htv). Pro Finlandia III -näyttelyyn tilattu ryhmäesittelyjä pidettiin yhteensä 60 tammi- syyskuu välisenä aikana ja 4.12. avattuun Pro Finlandia IV- näyttelyyn tutustui joulukuun aikana noin 400 henkeä.

Ryhmäesittelyjen määrä väheni edellisestä vuodesta. Vuonna 2017 esittelyjä pidettiin 159 (221).

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii Heraldinen lautakunta, johon kuuluu 13 jäsentä. Lautakunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja valmisteli kahdeksan lausuntoa. Käsiteltävinä asioina olivat muun muassa Vaasan hallinto-oikeuden sinetti, Suomen Hypoteekkiyhdistyksen tunnuskuva ja veneilykerhon erikoislippumerkki. Lautakunnan jäsenet edustavat heraldiikan tutkimusta, heraldista suunnittelua sekä historian ja hallinnon asiantuntemusta. Puheenjohtajana toimii pääjohtaja Jussi Nuorteva, varapuheenjohtajana Tuomas Hyrsky ja sihteereinä erikoistutkija John Strömberg ja viestintäpäällikkö Marie Pelkonen.

Kansallisarkisto on toteuttanut *Europeana Heraldica* –tietokannan. Usealla kielellä toimiva tietokanta sisältää tällä hetkellä noin 2 209 vaakunaa ja 1 101 sinettiä.

Kirjastot

Tieteellisten kirjastojen Erkki-tietokantaan tallennettiin 598 yksikköä, edellisenä vuonna 3 539 yksikköä. Kirjaston toiminnassa keskityttiin hallinnollisiin muutoksiin. Toimipaikkojen kirjastojen hankinnat kohdennettiin erikoiskirjaston toimialan mukaisiksi keskittämällä hankintatoimi tutkimuksen ja kehittämisen vastuualueelle. Helsingin toimipaikan kirjasto muutettiin itsepalvelukirjastoksi ja Sörnäisten toimipisteen kokoelmat ja niiden säilyttämistarve selvitettiin. Kirjastoon hankittujen sähköisten julkaisujen markkinointia tehostettiin.

Aineistohallinta

Aineistojen vastaanotto ja hankinta sekä säilytystilan hallinta

Kansallisarkistoon siirrettyjen viranomaisaineistojen kartunta oli kertomusvuonna kaikkiaan 888 hm (tulostavoite 2.500 hm) sekä 3299 karttaa ja piirustusta. Kartunnan tulostavoite oli 2.500 hm, mutta aineistojen siirto keskeytettiin alkuvuodesta sisäisten keskusarkistosiirtojen ja viranomaisaineistojen massadigitoinnin suunnittelun käynnistymisen seurauksena. Yksityisarkistojen kartunta oli 249 hm ja 260 karttaa ja piirustusta. Yksityisarkistojen vastaanottoa on tulosopimuksen mukaisesti sopeutettu väheneviin voimavaroihin.

Kertomusvuoden maksullisista järjestämishankkeista jatkettiin Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín kanssa v. 2013 tehdyn puitesopimuksen mukaisesti Trafín hallussa olevan aineiston maksullista järjestämistä ja digitointia sekä jatkettiin PRH:n tilaaman maistraattien hallussa olevien asunto-osakeyhtiöiden ilmoitusasiakirjojen järjestämistä, seulontaa ja digitointia sekä MMM:n tilaamia Asutushallituksen ja Metsähallituksen asiakirjojen järjestämishankkeita. Muita pienempi järjestämishankkeita oli käynnissä 8 kpl.

Arkistolaitoksen käytössä oli noin 249 000 hm arkistotilaa, josta vapaana oli noin 28 000hm.

Keskusarkiston käyttöön oton valmistelua jatkettiin siirtosuunnitelmia tarkentamalla sekä ottamalla käyttöön logistiikka-, tilanhallinta- ja aineistohallintajärjestelmä AHJ. Helsingin ja Hämeenlinnan toimipisteistä siirrettäviä aineistoja viivakooditettiin. AHJ-projektin valmisteluun ja toteuttamiseen (mm viivakooditus) käytettiin 10,4 htv:tta.

Käytettävyyden ja säilyvyyden edistäminen

Aineistojen kuvailua ja järjestämistä sekä digitointia ja siihen liittyvää valmistelua ohjaa aineistohallinnan toimenpideohjelma, joka toimii vastuualueen metatietotyön vuosittaisten tulostavoitteiden asettamisen pohjana. Resurssit on kohdistettu laitostasolla keskusarkistoon siirrettäviin ja digitoitaviin aineistoihin.

Järjestettyjen arkistojen kokonaismäärä hyllymetreissä, 3 130 hm, oli edellistä vuotta huomattavasti pienempi (7 529 hm) johtuen uusien maksullisten järjestämisprojektien perustamisen lopettamisesta. Maksullisen järjestämisen osuus oli 1 084 hm (edellisenä vuonna 1 056 hm). Tulostavoitetta ei järjestämiselle enää tulosopimuksessa ollut. Viranomaisarkistojen osuus oli kokonaismäärästä 1 059,8 hm ja yksityisarkistojen 24,50 hm. Yksityisarkistoja on järjestetty myös ulkopuolisella rahoituksella.

Kansallisarkiston Vakka-arkistotietokanta sisälsi kertomusvuoden lopussa tiedot 4 193 692 arkistoyksiköstä. Tietokantaa täydennettiin vuoden aikana 221 arkistoluettelon tiedoilla (edellisenä vuonna 286 luetteloa). Vuoden loppuun mennessä Vakkaan on syötetty vuodesta 1998

lähtien tilastojen mukaan 31 392 arkistoluettelon tiedot. Entisen Sota-arkiston käytössä ollut AARRE -aineistorekisteri toimii erillisenä tietokantana.

Valtakunnallista yksityisarkistorekisteriä ei ole enää ylläpidetty. Rekisterissä on 26 laitoksen ja niissä säilytettävän noin 48 575 arkiston tiedot.

Asiakirjojen digitoinnissa tuotettiin ja tallennettiin digitaaliarkistoon 20 353 697 kuvatiedostoa (edellisenä vuonna 8 502 265 kuvatiedostoa). Tulostavoite digitoinnissa oli 10 000 000 kuvatie-
dostoa. Maksullisen palveluna digitoitiin 17 465 983 kuvatiedosto (edellisenä vuonna 3 556 683 kuvatiedostoa). Kansallisarkistossa jatkui kertomusvuonna mm. Trafi-hankkeen osana maksullisena palveluna Trafín aineistojen digitointia sekä PRH:n asunto-osakeaktien digitointia.

Konservoinnin tehtäväalueella käsiteltiin 177 365 arkkia, karttaa tai piirustusta (edellisenä vuonna 195 118 kpl). Konservointiin kohdistui kertomusvuonna 3,5 htv. Resurssien nopea väheneminen konservoinnissa vaikuttaa välittömästi mahdollisuuksiin toteuttaa aineiston säilymistä edistäviä tehtäviä. Digitoinnin esivalmistelutehtäviin ja muuhun arkistoaineiston huoltoon käytettiin lisäksi 6 htv.

Aineistohallinnan kehittämishankkeet ja arkistosektorin koordinointi

Vuoden 2011 lopulla käynnistyneessä AHAA-hankkeessa jatkui Kansallisarkiston ja viiden yksityisen valtionapuarkiston yhteisen hakemistojärjestelmän toteutus. Vuoden lopulla valmistauduttiin päättämään AHAA-hanke 31.1.2018. Finna-asiakasliittymän räätälöinti AHAA:n käyttöliittymäksi jatkui yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa OKM:n Kansalliskirjastolle myöntämällä rahoituksella.

Kansallisarkiston johtaman arkistosektorin KDK-yhteistyöverkoston toiminta päätettiin kertomusvuoden lopussa Kansallinen Digitaalinen Kirjasto –hankkeen päättämisen ja Kansallisarkiston resurssitilanteen johdosta. Kertomusvuonna jatkui arkistosektorin yhteisen kohdearkkitehtuurin tuottaminen, ja arkistosektorin yhteisen yksityisarkistojen hankintapolitiikan laadinta eteni Kansallisarkiston, valtionapua saavien arkistojen ja Musiikkiarkiston välisen työnjaon määrittelyllä.

Kansallisarkistolain mukaisen, opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämän yksityisarkistojen neuvottelukunnan toiminta käynnistyi kertomusvuonna. Neuvottelukunnan toiminnan tavoitteena on lisätä yksityisarkistoalan yhteistyötä ja parantaa näin yksityisiin arkistoaineistoihin kohdistuvan arkistotoiminnan laatua. Neuvottelukunta määritteli keskeisiksi toimintalueikseen kansallisen hankintapolitiikan ja sähkösyntyisten yksityisarkistojen säilytysratkaisun edistämisen.

Valtionapumenettelyjä kehitettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionaputoimintaa koskevien linjausten mukaisesti. Valtionapuarkistojen toiminnan tuloksellisuuden seurannan arviointia palveleva indikaattorijärjestelmä ja työajanseurannan muutos otettiin käyttöön kertomusvuoden alusta ja toiminnasta raportoidaan osana Kansallisarkiston tilinpäätöstä vuodesta 2017 alkaen.

Tietopalvelut

Kansallisarkiston tietopalvelua toteutettiin Kansallisarkiston yleisen strategian ja sitä tukevan tietopalvelustrategian mukaisesti. Strategian keskeisiä tavoitteita ovat mm. sähköisen asiointi-

palvelun jatkuva parantaminen, itsepalvelun lisääminen, tietopyyntöpalveluiden kehittäminen sekä yhteistyön lisääminen muiden arkistojen kanssa. Asiakastytyväisyyskyselyn sisältöä uudistettiin ja se toteutettiin verkkokyselynä alkuvuodesta 2017.

Tutkijasalien aukiolopäivien määrää supistettiin edelleen eräissä toimipaikoissa. Tutkijakäyntien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 10,7 % ja oli 28 925 käyntiä. Edellisenä vuonna vähennys oli 3,1 %. Tutkijakäynnit ovat vähentyneet vuosituhannen vaihteen huippuvuosis- ta yli 60 %. Tulossopimuksessa kirjattu tavoite (arvio) oli 32 000 tutkijakäyntiä. Tutkijakäyntien väheneminen on ennakoitua ja linjassa strategian mukaisen verkkopalvelujen kehittämisen kanssa. Tutkijasaliin toimitettujen asiakirjojen määrä on pysynyt korkealla tasolla. Kertomus- vuonna määrä kasvoi edellisestä vuodesta 1,1 %, ja oli 72 103 arkistoyksikköä. Tulostavoite tulossopimuksessa oli 70 000 arkistoyksikköä. Sähköisessä muodossa saatavan aineiston li- sääntyminen vaikuttaa erityisesti sukututkijoiden tutkijakäyntien vähenemisenä. Arkistolaitok- sen digitaaliarkiston verkkosivuilla käynnit kasvoivat edelleen hyvin. Verkkokäyntejä digitaaliarkistossa tilastoitiin 1 453 923 käyntiä (1 254 704) ja sivulatauksia 54 694 998 (51 245 305) kappaletta. Yksittäisiä verkkokäyttäjää oli 591 305 (503 064). Tietoturvaluu- suutta parannettiin erottamalla sisä- ja ulkoverkossa toimivat asiakaskoneet kaikissa toimipaikoissa.

Tilattujen tietopyyntöjen yhteismäärä oli 33 792 (24 064), joten tulossopimukseen kirjattu ta- voite (arvio) 23 000 ylitettiin. Kysyntä kasvoi edellisestä vuodesta peräti 40,4 %. Kasvu koh- distui suurimmilta osin sotilaskantakortteihin sekä lottien rintamapalvelustunnusten selvittä- miseen. Kantakorttien osuus kaikista tietopyynnöistä oli 43 % (13 690 kpl). Vuoden 2017 ai- kana sähköisen asioinnin palvelusta (Astia) tuli ensimmäisen kerran yleisin asiointikanava tie- topyyntöissä. Vuoden 2017 tietopyyntötilauksista vähän yli puolet (52 %) tehtiin Astian kautta (33 % v. 2016). Kantakorttietopyynnöistä 95 % tehtiin Astiassa (92 % v. 2016).

Liiketaloudellisia selvityksiä ei juurikaan tehty johtuen resurssien vähäisyydestä sekä keskit- tymisestä lakisääteisiin tehtäviin ja velvoitteisiin. Julkisoikeudellisten tietopyyntöjen määrääi- koja pystyttiin edelleen kysynnän suuresta lisääntymisestä huolimatta pääsääntöisesti noudat- tamaan, sillä määrääikojen ylityksiä oli vain 2,0 %. Edellisenä vuonna määrääikojen ylityksiä oli 1,4 %. Arkistolakimuutoksella tietopyyntöihin liittyvä ratkaisuaikojen ylittymistä pidennet- tiin. Kantakorttien tietopyyntöjä varten jouduttiin palkkaamaan määrääikaista työvoimaa.

Edellisenä vuonna oli jo käynnistetty tietopalvelujen toimipaikkariippumattomuutta tukevat toimenpiteet. Laitostasoisten voimavarojen entistä tehokkaampaan käyttöön tähdätään mm. käyttölupa-asioita ja tietopyyntöjen vastaanottoa uudelleen organisoimalla, hajauttamalla ai- neistoja eri toimipaikkoihin ja toimipaikkojen puhelinvaihteiden järjestelyillä. Tietopyyntöjen osalta toimipaikkariippumattomuutta kehitettiin ja toteutettiin erityisesti sukuselvitysten sekä ajoneuvotietojen osalta.

Kaukolainojen tilaukset vähenivät edelleen. Annettuja lainoja oli yhteensä ns. virastolainat mukaan lukien 1 635 kpl, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 7 299. Mikrofilmilainoja ei enää tilastoitu. Jäljenteiden kysyntä kasvoi peräti 98,8 % ja oli 241 844 kpl. Jäljennepalve- lun tulot kasvoivat vastaavasti ja olivat 371 453 euroa.

Kehittämishankkeet

Kertomusvuonna jatketuista ja aloitetuista kehittämishankkeista on mainittu tulosaluekohtai- sissa luvuissa.

Hallinto- ja tukitoiminnot sekä ohjausjärjestelmät

Laki Kansallisarkistosta tuli voimaan 1.1.2017. Lain voimaantulon myötä arkistolaitoksen nimi poistui ja organisaatiota uudistettiin. Maakunta-arkistoista tuli Kansallisarkiston toimipaikkoja. Myös arkistolain muutos tuli voimaan samaan aikaan. Lakimuutos sisältää mm. mahdollisuuden tietyin ehdoin hävittää digitoitua paperimuotoista aineistoa. Myös arkistolain kokonaisuudistus eteni. Valtiovarainministeriön asettama julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyä selvittänyt työryhmä julkaisi loppuraporttinsa lokakuussa 2017 (VM:n julkaisuja 37/2017). Raportissa esitettiin merkittäviä muutoksia tiedonhallinnan toimintaperiaatteisiin ja Kansallisarkiston toimivaltaan. Kansallisarkisto on osallistunut työryhmän työhön ja antanut loppuraportista lausuntonsa ([KA/28059/00.01.00/2017](#)). Lain valmistelu jatkuu 9.1.2018 kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläisen asettamassa valmistelutiimissä.

Uuden yhtenäisen Kansallisarkiston työjärjestykset otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta. Vastuualueet laativat viraston ministeriön kanssa käymien tuloskeskustelujen ja ministeriön valtiotalouden kehysten pohjalta esittämien reunaehtojen mukaisesti toimintasuunnitelmat, joissa oli otettava huomioon sopeuttamisohjelma vuosille 2013 - 2019. Sopeuttamisohjelman toteuttamista on jatkettu edelleen ja täytetty vain strategian toteuttamisen kannalta välttämättömät virat. Kansallisarkistossa toteutettiin joulukuussa työtyytyväisyyskysely (VM-baro). Vuonna 2016 aloitettua osaamiskartoitusprojektia jatkettiin, mutta sen tuloksia ei vielä julkaistu. Syksyllä 2017 jatkettiin koko henkilöstön voimin Kaiku-keskusteluja, joista kerättiin laajasti kokemuksia ja näkemyksiä esimiestyöhön, toimintatapoihin ja strategiaan tavoitteisiin liittyen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö piti vuotta 2016 koskevassa tilinpäätöskannanotossaan Kansallisarkiston keskeisimpinä haasteina edelleen vastaamista digitaaliseen toimintaympäristöön ja kireään taloustilanteeseen, mikä on johtanut rekrytointien vähenemiseen ja ikärakenteen vääristymiseen erityisesti asiantuntija- ja johtotasolla. Kansallisarkiston tulevan tilantarpeen ratkaisemiseen ja koko viraston tilankäytön tehostamiseen tähtäävä Keskusarkiston rakennushanke valmistui kertomusvuoden lopussa. Keskusarkistosiirtojen ja aineistohallintajärjestelmän valmistelua jatkettiin aktiivisesti koko vuosi. Helsingin toimipisteiden toimitilasuunnittelua sekä Sörnäisten toimitiloista luopumista ja siihen liittyviä uudelleen järjestelyjä valmistelemaan on perustettu työryhmät.

Yleis- ja taloushallinnon osalta tehtäviä keskitettiin organisaatiouudistuksen yhteydessä Kansallisarkiston päätoimipaikkaan Helsinkiin. Taloushallinnon tehtäviä siirrettiin valtion yleisten linjausten mukaisesti Palkeisiin. Myös matkalaskujen tarkastus siirtyi Palkeille. Kirjanpidin tehtäväsiirrot olivat toistaiseksi melko vähäisiä.

Kansallisarkiston ICT-toimialariippumattomat palvelut siirtyivät vuosien 2015 - 2016 aikana asteittain Valtorille. Lähituki-palvelu on toiminut vaihtelevasti. Mutta erityisesti palvelimien ulkoistuksissa on ollut kohtuuttomia viiveitä. Odotukset Valtorin palvelukykyvystä eivät ole toistaiseksi vastanneet odotuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kansallisarkiston/arkistolaitoksen vuosia 2013–2016 koskeva tulossopimuskausi päättyi ja vuosia 2017 – 2020 koskeva tulossopimus allekirjoitettiin tammikuussa 2017. Tulosneuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kansallisarkiston välillä käytiin keväällä. Työajanseuranta ja sisäinen laskenta on toteutettu valtion yhteistä Kiekujärjestelmää hyödyntäen. Suoritetilastointiin on käytetty erillistä laskentapohjaa. Kansallisarkisto kehittää indikaattorijärjestelmäänsä siten, että se entistä paremmin tukee strategian mukaisten tavoitteiden seurantaa ja ottaa huomioon asiakaskunnan käyttötavoissa tapahtuneen muutoksen. Ennen muuta sähköisten aineistojen asiakaskäytön seurantaa tehostetaan.

Maksullisen palvelun hinnoittelussa valmisteltiin OKM:lle uutta esitystä asetukseksi suoritteista perittävistä maksuista sekä siihen perustuvaa hinnastoa, joka tuli voimaan kuluvan vuoden alusta.

Viestintä edistää Kansallisarkiston tunnettuutta ja tukee viraston johtamista ja koordinaatiota, mikä varsinkin organisaatiouudistusta valmisteltaessa ja käyttöön otettaessa on ollut erityisen tärkeää. Edellisten vuosien tapaan Kansallisarkisto julkaisi arkistoalan ammattiväelle ja tutkijayhteisölle suunnattua tiedotuslehteä *Aktia*, jota ilmestyi kolme numeroa.

Kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti Kansallisarkisto on laatinut energiantehokkuussuunnitelman (vain Helsinki), lisännyt videoneuvotteluja matkustuksen vähentämiseksi, rajoittanut minimiin kansainvälisen toiminnan työryhmiin, seminaareihin ja kongresseihin osallistumisen sekä vähentänyt toimitiloja Kansallisarkiston Siltavuoren ja Sörnäisten toimipisteissä 1 100 m². Kansallisarkisto on aktiivisesti vaikuttanut siihen, että vanhoja ilmanvaihtokoneita on vaihdettu ja samalla mm. LTO-toimintojen lisäyksellä on saatu energiankulutusta vähennettyä myös kertomusvuoden aikana. Tutkijasalien aukioloaikojen lyhentäminen on vaikuttanut myös energian säästöön.

Riskienhallintapolitiikka-asiakirja on valmistelussa Kansallisarkiston turvallisuusverkostossa. Lisäksi riskejä kartoitetaan ja toiminnan uhkia havainnoidaan osana päivittäistä johtamista. Johdon oman arvioinnin perusteella tietoisuus riskiajattelusta ja riskien arvioinnista on lisääntynyt. Kertomusvuonna ei tullut esille erityisiä uhkia, epäedullisia seikkoja tai menetettyjä mahdollisuuksia, joita voitaisiin katsoa toteutuneiksi riskeiksi. Kuitenkin tiedonhallintalain mahdolliset linjaukset saattavat vaikuttaa niin voimakkaasti Kansallisarkiston tehtäviin, että tulevaisuusskenaarioita ja toiminnanarviointia tästä näkökulmasta on syytä tehdä hyvissä ajoin.

Resurssien vähentyessä osaamisen kartoittaminen ja jakaminen, erilaisten osaamisten tunnistaminen ja käyttöön saattaminen, sekä henkilöstön uudelleen kouluttaminen ovat ydinkysymyksiä myös riskienhallinnan näkökulmasta. Vapautuvien virkojen täyttämättä jättäminen on lisännyt työn kuormittavuutta, mitä voidaan pitää jonkinasteisena riskinä toiminnalle. Esimerkiksi tietopalvelussa tiettyjen suoritteiden kysyntä on kasvanut kuluneen vuoden aikana moninkertaiseksi aiempaan verrattuna. Ongelmaa on pyritty helpottamaan kehittämällä toimipaikkariippumattomia toimintatapoja sekä hankkimalla määräaikaista henkilöstöä.

1.6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Kansallisarkiston henkilöstövoimavarojen kehittymisen suuntaa mitataan vuosittain valtiovarainministeriön henkilöstötilinpäätöksen (Tahti) mukaisten mittareiden avulla. Henkilöstön tilaa kuvataan vertailuluvuilla, jotka lasketaan joulukuussa palveluksessa olevasta henkilöstöstä. Henkilöstöresurssien määrää seurataan myös koko vuoden osalta henkilötyövuosien (htv) muutosluvulla, joka on resurssimittarina merkittävämpi, kuin pelkkä joulukuinen henkilöstön määrä. Kertomusvuodelle oli asetettu tavoitearvoja htv-luvulle, sairauspoissaoloille, työtyytyväisyydelle, koulutukselle ja johtamiselle.

Henkilöstövoimavarat

Kertomusvuoden joulukuussa Kansallisarkiston palkkaa saavan henkilöstön määrä oli yhteensä 219 henkilöä (2016/240 – 8,8 %), joista naisia oli 54,3 % ja miehiä 45,7 %. Naisten osuus henkilöstömäärästä laski -17,4 %, johtuen mm. määräaikaissa palvelusuhteissa olevien naisten määrän huomattavana vähentymisenä -45,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Naisten osuus vakinaisen henkilöstön määrässä väheni -9,0 % ja osa-aikaisista -18,2 %.

Henkilötyövuosissa mitattuna henkilöstömäärä oli kuluneena vuonna 224,1, kun se edellisenä vuonna oli 236,2 (-5,1 %). Henkilötyövuosien sekä henkilöstön määrän lisäys johtui määräaikaissa projekteissa työskentelevän henkilöstömäärän kasvusta. Vakinaisen henkilöstön määrä väheni edelleen, sen ollessa enää 169 henkilöä (Tahti) (2016/178). Vakinaisten luvuista puuttuvat Tahtin luvuista vuoden lopussa virkavapaalla olleet. Vuoden 2008 266 htv -määrästä vähennystä on ollut noin 94 htv. Määräaikaaisia oli joulukuussa 50 henkilöä (2016/62). Kaikkien määräaikaisten osuus oli 22,8 %.. Lisäksi Kansallisarkistossa työskenteli erilaisia palkattomia harjoittelijoita, joita ei lasketa em. määräaikaisten lukuun. Tukityöllistettyjen % -osuus henkilöstöstä oli vuoden lopussa 5,0 %. edellisenä vuonna 6,3 %.

Henkilöstön keski-ikä nousi edelleen ja oli vuoden lopussa 49,9 vuotta (2016/49,6). Suurin osa henkilöstöstä kuuluu seniori-ikäisten (yli 45 v) joukkoon edellisten vuosien tapaan, yhteensä 66,7 %. Kokoaikaisessa palvelussuhteessa työskentelevien osuus oli 94,5 % (2016/95 %).

Kansallisarkiston henkilöstön koulutustasoindeksi nousi hieman ja oli 5,6 (2016/5,5), johtuen naisten koulutustason noususta +0,7, miesten laski -0,3. Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus supistui ja oli yhteensä 55,7 % ja tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus oli 5,9 % (vastaavat luvut 2016 olivat 56,3 % ja 6,7 %). Koulutustason muutoksiin vaikuttaa vuosittain mm. erilaisissa hankkeissa olevien suuri määräaikaisten työntekijöiden määrä ja heidän loppututkintojensa suoritustaso ja toisaalta tutkimusprojekteissa olevien asiantuntijoiden määrän vaihtelu.

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta lisääntyi 0,4 % ja oli 80,9 %. Tehdyn työajan palkkojen osuus työvoimakustannuksista ja oli 65,8 % (2016/64,6 %) kun taas puolestaan välillisten työvoimakustannusten osuus työvoimakustannuksista oli 34,2 % (2016/35,4 %). Mm. eläkemaksujen pieneneminen vaikuttaa muutoksiin. Henkilötyövuoden hinnaksi vuonna 2017 tuli 47 492,7 € (2016/448 302,6 €; muutos – 1,7 %). Henkilötyövuoden hintaa laski palvelussuhteessa olleiden erilaisten projektityöntekijöiden suuri määrä ja vakinaisen henkilöstön väheneminen.

Työhyvinvointi ja työtyytyväisyys

Sairauspoissaolopäivät vähenivät -6,6 % vuoden takaisesta 9,1 päivästä/htv 8,5 päivään/htv, lyhyitä 1-3 sairauspäivää tapauksia oli 2017/84,9 % (2016/83,9). Pitkät sairauslomat lisääntyivät (2017/3,3 tpv/tapaus, 2016/3,1 tpv/tapaus). Kun terveysprosentti parani 31,5 %:iin edellisen vuoden 30,8 %:n tasosta, niin sairauspoissaoloajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta (v. 2017 1842 t) hieman parani ja oli 3,4 % (2016/3,6). Sairaustapauksien yhteislukumäärä supistui -17,3 %. Työterveyshuollon kustannukset laskivat ja olivat kertomusvuonna 410,2 euroa/htv (2016/454,9 euroa/htv). Työkykyä tukeviin toimiin on ryhdytty mm. tarjoamalla Kiila –kuntoutukseen osallistumisen mahdollisuutta ja lisäämällä työajan joustoja.

Kokonaistyytyväisyys oli vuoden 2016 tasolla ollen 3,4. Henkilöstö oli motivoitunut vastaamaan ja antoi hyviä toteuttamiskelpoisia kehittämisideoita, vastausprosentti oli 68,9 (2016/54,1 %). Tuloksista työn sisältö, vaikuttamismahdollisuus ja työyhteisön toimintakulttuuri sai parhaat arviot (3,7), työnantaja kuva ja työ- ja toimintaympäristö sijoittui hyvään keskitasoon (3,6). Tyytyväisyys palkkaukseen nousi hieman ollen 3,0 (2016/2,8).

Kyselyn vastauksista nostettiin kehittämisen kohteiksi edelleen viestinnän ja vuorovaikutustaidot, johtaminen sekä osaamisen ja uudistumisen osa-alueet vuodelle 2018. Kyselyn sanallisista vastauksista välittyi vahvasti organisaation resurssien vähenemisen, organisaatiomuutoksen sekä toimintaympäristön muutoksen aiheuttama epävarmuus johtamiseen, omaan osaamiseen ja avoimeen viestintään. Vuonna 2016 aloitetun osaamiskartoituksen painopisteet vaihtuivat

kertomusvuonna toimintaympäristön muutosten vuoksi niin paljon, ettei tuloksia julkaistu, vaan se uudistetaan kokonaisuudessaan 2018 aikana.

Henkilöstöinvestoinnit

Kertomusvuonna jatkettiin työhyvinvoinnin kehittämistä yhdessä koko henkilöstön kanssa tavoitteena yhdessä kehittää toimivampia työskentelymuotoja, yhdessä oppimisen työmenetelmiä ja vuorovaikutustaitoja uudessa organisaatiossa. Tässä hankkeessa kaikki ryhmät koottiin edellisistä poiketen siten, että ryhmät olivat ns. sekaryhmiä, jotta saatiin hyvinkin erilaisin taustoin oleva henkilöstö keskustelemaan toiminnan kehittämisen tarpeista keskenään ja luomaan yhteistä ymmärrystä digitaalisesta Kansallisarkistosta verkostoituvassa toimintaympäristössä.

Työhyvinvointia tuettiin mm. hankkimalla koko Kansallisarkiston henkilöstölle Smartum – liikunta- ja kulttuurisetelit ja järjestämällä erilaisia virkistäytymistilaisuuksia. Koulutusta ja muuta osaamista kehitettiin 355,0 €/htv. Henkilöstöinvestoinnit olivat yhteensä 1 038,4 €/htv (2016/1 332,6€/htv).

Kertomusvuoden henkisistä voimavaroista voidaan todeta ottaen huomioon organisaatiouudistuksen, esimiesten vaihtumisen ja tiedossa olevan uuden organisaatiouudistuksen sekä lukuisien erilaisten sähköisten hankkeiden edistämisen koko henkilöstön suoriutuneen muutosten läpiviennistä hyvin. Jaksamiseen on vaikuttanut osaltaan henkilöstön sitoutuneisuus omaan työhön ja sen tavoitteiden toteuttamiseen ja motivaatio kehittää yhdessä oppien toimivaa digitaalista arkistointia.

1.7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

1.7.1 Rahoituksen rakenne

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Kansallisarkiston toiminta perustuu talousarviorahoitukseen. Määräaikaisiin hankkeisiin on saatu myös ulkopuolista rahoitusta, joko EU:n tai muun tahon kautta.

Kansallisarkisto on mukana yhtenä partnerina EU:n Luovan Euroopan ohjelman hankkeessa COMMUNITY AS OPPORTUNITY, THE CREATIVE ARCHIVES' AND USERS' NETWORK CO:OP. HCC-Information and Dokumentation maksoi hanketta varten jo vuonna 2014 ennakkomaksun 33 760,80 euroa ja toisen maksuerän 33760,80 euroa joulukuussa 2016. Vuoden 2015, 2016 ja 2017 kustannuksia katettiin saadusta rahoituksesta 55 221,07 euroa. Vuonna 2017 saatiin Opetushallitukselta kansallista vastinrahoitusta hankkeen vuosien 2017 ja 2018 kuluihin 20 606,00 euroa. Vuoden 2017 kuluja katettiin vastinrahoitusosuudesta 8 813,00 euroa.

Read –hanketta varten saatiin vuonna 2015 ennakkomaksu 150 945,83 euroa. Vuonna 2017 maksettiin läpikulkuerä The Munch Museolle 4 000,00 euroa. Vuonna 2017 saatiin EU:lta hankkeen ensimmäinen tilityskauden, joka päättyi 31.12.2016, kustannusten korvauksia 135 563,32 euroa. Sen lisäksi kirjattiin vuonna 2018 saatava vuoden 2017 kustannuksia vastaava rahoitusosuus 143 089,11 euroa siirtosaamiseksi. Hanke on osa Euroopan komission rahoittamaa Horizon-ohjelmaa. Hankkeen tavoitteena on tuottaa palvelu (virtuaalinen tutkimusympäristö), joka kokoaa yhteen automaattisen käsinkirjoitetun tekstintunnistuksen osaamisen ja teknologiat, arkistoaineistot sekä aineistojen käyttäjät.

Koneen säätöitä saatiin 75 000,00 euroa vuonna 2017 keskiaikaisten aineistojen sähköisen tietokannan laatimista varten. Vuodelta 2016 rahaa oli säästynyt 30 574,76 euroa. Rahasta käytettiin vuonna 2017 tietokantahankkeen palkkakuluihin 71 363,23 euroa. Hanke alkoi vuonna 2015.

Svenska Kulturfond myönsi Nådendalsdiplomen -hanketta varten 40 000,00 euroa vuonna 2016. Vuonna 2017 Svenska Kulturfond myönsi lisärahoitusta 40 000,00 euroa. Hankkeeseen kohdistettiin menoja 23 456,79 euroa vuonna 2017. Projektissa laaditaan uudet transkriptiot ja editiot 134 keskiaikaisesta Naantali-asiakirjasta.

Suomen Itsenäisyyden juhluvuoden rahastolta, SITRA:ltä saatiin rahoitusta 501 984,23 euroa Sitra –Isaacus-FMAS –hankkeeseen, jonka tarkoituksena on kehittää sähköistä palvelua viranomaisaineistojen toissijaiskäyttöä varten.

NIOD, Institute for War, Holocaust and Genocide Studies myönsi 8 625,00 euroa rahoitusta Toisen maailman sodan aikaisten Euroopan Juutalaisneuvostojen asiakirjojen digitointia ja verkkojulkaisua varten. Hanke päättyi vuonna 2017 ja saatu määräraha käytettiin kokonaan.

Valtiokonttori myönsi 7 000,00 euron rahoituksen Yhdessä uudistuva Kansallisarkisto– hankkeeseen vuosille 2017-2018. Määrärahasta käytettiin vuonna 2017 5 994,55 euroa.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen -momentilta opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahoitusta mikrofilmien hankkimiseksi Venäjältä 50 000,00 euroa. Määräraha käytettiin kokonaan.

Valtiovarainministeriöltä laskutettiin Palvelutietovarannon käyttöönottoon liittyviä menoja 5 786,000 euroa, Suomi.fi tunnistaminen -hankkeeseen liittyviä menoja 3 816,25 euroa ja Suomi.fi valtuudet -hankkeeseen liittyviä menoja 3 235,34 euroa.

Kansallisarkistossa alkoi vuonna 2017 Viranomaisaineistojen massadigitoinnin suunnitteluhanke. Mikkelin kaupungilta laskutettiin rahoitusosuus 26 072,00 euroa. Lisäksi Euroopan aluekehitysrahastolta vuonna 2018 laskutettava rahoitusosuus 135 111,00 euroa kirjattiin siirtosaamisiin tilinpäätöksessä. Massadigitoinnin jatkosuunnitteluun ja massadigitoinnin tilasuunnittelua varten saatiin loppuvuonna 2017 300 000,00 euroa, joka siirrettiin kokonaan käytettäväksi vuonna 2018.

EU-ohjelmasta Interreg pohjoinen saatiin rahoitusta Arctic Indigenous Design Archives (AIDA)-hankkeeseen. Rahoitukseen osallistuu myös Lapin liitto. Hanke on Kansallisarkiston, Ájtte Svenskt fjäll- och samemuseumin (Ruotsi) ja Sámi allaskuvlan (Saamelaiskorkeakoulu, Norja) yhteishanke ja sen tarkoituksena on saamelaisen muotoilutietouden säilyttäminen ja siirtäminen seuraaville sukupolville. Hanke kestää kolme vuotta ja siihen saatiin rahoitusta ensimmäisenä vuonna 23 120,58 euroa Interreg pohjoinen ohjelmasta ja 7 132,62 euroa Lapin liitolta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentilta käytettiin 254 561,45 euroa työvoimatoimistojen työhön osoittamispäätösten mukaisesti määräaikaisten henkilöiden palkkaamiseen. Edellisenä vuonna käytettiin vastaavasti 429 533,06 euroa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momentilta käytettiin työllistämismäärärahaa 96 959,00 euroa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Kansallisarkistolle myönnettiin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa määrärahaa toimintamenoihin 18 550 000 euroa bruttomenoihin ja 17 850 000 euroa nettomenoihin. Edellisvuoteen verrattuna määrärahan vähennystä oli kokonaisuudessa 281 0000 euroa, joka koostui seuraavista eristä: Hankinnasta maksuun prosessin säästö 7 000 euroa, kirjanpidon keskittäminen Palkeisiin 4 000 euroa, Kiky-sopimuksesta johtuva lomarahojen alentaminen 184 000 euroa, palkkaliukumasäästö 22 000 euroa, sairausvakuutusmaksun alentaminen 86 000 euroa, toimintamenojen tuottavuussäästö 94 000 euroa, toimintameno säästö (HO 2015) 110 000, Kiky-sopimuksen mukainen työajan pidentäminen 121 000 euroa ja työnantajan eläkemaksun alentaminen 18 000 euroa sekä VaEL maksun alentaminen 107 000. Määrärahan lisäyksenä saatiin 250 000 euroa Keskusarkiston vuokramenoihin, uuden Keskusarkiston muuton valmisteluun, varustamiseen ja aineiston hallinta järjestelmän käyttöön ottoon 170 000 euroa, 21 000 omakustannusperiaatteiden toteuttamiseen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa, 4 000 euroa palkkausten tarkistukseen sekä tasomuutos 27 000 euroa. Vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettiin 110 000 euroa sähköisen säilytys- ja arkistopalvelu SAPA:n käyttöön oton valmisteluun. Määräraha kohdistettiin palkkamenoihin.

Vuodelta 2016 siirtyi toimintamenomäärärahasta 639 029,41 euroa, josta varattiin suurin osa käytettäväksi vuonna 2017 Keskusarkiston käyttöönottoon liittyvien kalusteiden, aineiden ja tarvikkeiden sekä palveluiden hankintaan. Osa siirtomäärärahasta käytettiin kiinteistöjen vuokriin. Vuodelle 2018 siirrettiin toimintamenomäärärahasta 1 622 229,86 euroa, josta suuri osa on tarkoitus käyttää Keskusarkiston muutto- ja kalustekustannuksiin.

Yksityisten valtionapua saavien arkistojen (11 kpl) menoihin talousarviossa myönnettiin 5 651 000 euroa. Vuoden 2017 määräraha käytettiin kokonaan.

1.7.3 Tuotto ja kululaskelma

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot vuonna 2017 olivat 1 166 465,32 euroa, edellisenä vuonna tuotot oli 1 389 073,93 euroa eli tuotot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna yli 280 000,00 euroa. Sen lisäksi maksulliseen palvelutoimintaan luetaan arkisto- ja työtilojen, luentosalien ja asuntojen vuokrat ja käyttökorvaukset, joita oli 596 422,96 euroa (edellisenä vuonna 483 809,17 euroa). Kasvu johtui maksullisten arkistojen järjestämis- ja digitointiprojektien määrän kasvusta. Julkisuuslain mukaisen jäljennepalvelun tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 138 196,90. Esimerkiksi kantakorttien kysyntä kasvoi erittäin paljon. Muut toiminnan tuotot kasvoivat vuonna 2017 858 745,06 euroa. Tuotot olivat vuonna 2017 1 257 330,18 euroa (edellisenä vuonna 398 585,12 euroa). Lisäys johtuu yhteisrahoitteisten projektien rahoituksen kasvusta ja siitä, että vuonna 2018 saatavat vuoden 2017 yhteisrahoitteisen toiminnan ja yhteistoiminnan tuotot kirjattiin siirtosaamisiin vuoden 2017 kirjanpitoon edellisvuosista poiketen. Vuonna 2017 käynnistyi useita yhteisrahoitteisia projekteja. Siirtosaamisiin vuodelle 2018 kirjattiin 308 188,19 euroa.

Henkilöstökulut (myös ulkopuolisin varoin palkatut) laskivat edelliseen vuoteen verrattuna ja ne olivat vuonna 2017 10 261 631,39 euroa, edellisenä vuonna kulut olivat 11 131 383,08 euroa.

Vuokrakulut, Palveluiden ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana sekä muut kulut nousivat jonkin verran edellisestä vuodesta.

1.7.4 Tase

Taseessa ei ollut mainittavia muutoksia edelliseen vuoteen nähden.

1.8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Kansallisarkiston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävyydestä.

Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Kansallisarkiston talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;
2. Kansallisarkiston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
3. Kansallisarkiston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt kattavat myös Kansallisarkiston vastattavana olevien varojen hoidon sekä ne toiminnot ja tehtävät, jotka Kansallisarkisto on antanut toisten virastojen ja laitosten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa. Valtiovarainministeriön alaisen Palvelukeskuksen johto vastaa talousarviolain 24 b §:ssä tarkoitetusta sisäisestä valvonnasta siltä osin kuin kirjanpitoyksikön tehtävät on palvelusopimuksella siirretty palvelukeskuksen tehtäväksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään Kansallisarkiston taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä.

Kansallisarkistossa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä. Toiminto suorittaa pääjohtajan tarpeelliseksi katsomat erillistarkastukset sekä muut sisäiseen valvontaan liittyvät tukitehtävät. Kertomusvuonna sisäinen tarkastaja suoritti toimipaikkojen yleishallinnon ja johtamisen organisointia koskevan tarkastuksen.

Kansallisarkiston johto on arvioinut vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista COSO ERM – viitekehykseen perustuvaa arviointikehikkoa hyväksi käyttäen. Arvioinnin tukena on käytetty valtiontalouden tarkastusviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön raportteja sekä Kansallisarkiston sisäisen tarkastuksen arviointeja ja havaintoja.

Sisäisen valvonnan arvioidaan toimivan Kansallisarkiston toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

Johdon arviointien perusteella nousi esiin joitakin kehittämistarpeita:

Strategian tavoitteisiin vastaavan osaamisen hankkimiseen ja kehittämiseen on edelleen kiinnitettävä erityistä huomiota. Toiminnan kehittäminen ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen vähenevällä henkilöstöllä edellyttää oikeanlaista osaamista. Tätä tarkoitusta palvelee osaamiskartoituksen tulosten hyödyntäminen ja riittävä panostus henkilöstön kehittymisen tukeen.

Tunnistettuja riskejä ei arvioida yhteisten kriteereiden pohjalta ja riskien seurannan voimavarat ovat hyvin vähäiset. Arvioinnin perusteella riskien hallinta on kehittynyt parempaan suuntaan, mutta siinä on parannettavaa edelleen.

Prosessien kuvaaminen on edelleen kesken. Prosessien kuvaamiseen tulisi yhdistää prosessien toimivuuden ja tarpeellisten kontrollien arviointia. Prosessikuvaukset täydennetään vuonna 2018 organisaatiomuutosten astuttua voimaan 1.9.2018 lukien.

Sopimusten hallintaan ei ole riittävää työkalua. Sopimusten seuranta oikea-aikaisesti on vaikeaa ja sopimusten sisällöt eivät ole yhdenmukaisia. Sopimustenhallintaa tulisi kehittää.

Viraston oman asiakirjahallinnan kehittämiseen sekä asiankäsittelyn laatuun ja kattavuuteen tulisi kiinnittää huomiota.

1.9 ARVIONTIEN TULOKSET

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

1.10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Arkistolaitoksessa ei tilikaudella ole havaittu väärinkäytöksiä.

Kansallisarkiston tilinpäätös 2017

2. Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu tilinpäätös - talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	79 421,39	67 852	67 852,30	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	79 421,39	67 852	67 852,30	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	3 336,73	14 066	14 066,26	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	0,00	3 920	3 919,68	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	3 336,73	10 147	10 146,58	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	82 758,12	81 919	81 918,56	0,00	100,0

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu talousarvio - tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,00	2 158	2 158,00	0,00	2 158,00	0,00	0,00	2 158,00	2 158,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	0,00	2 158	2 158,00	0,00	2 158,00	0,00	0,00	2 158,00	2 158,00	0,00
29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	25 972 033,66	25 764 365	24 142 134,96	1 622 229,86	25 764 364,82	0,00	939 029,41	18 899 029,41	16 976 799,55	1 922 229,86
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 113 038,09	2 153 365	2 153 364,82		2 153 364,82	0,00				
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	18 045 000,00	17 960 000	16 337 770,14	1 622 229,86	17 960 000,00	0,00	639 029,41	18 599 029,41	16 976 799,55	1 622 229,86
29.40.20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	300 000,00
29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	300 000,00
29.40.53. Rahapeli-toiminnan voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	5 813 995,57	5 651 000	5 651 000,00		5 651 000,00	0,00				

29.40.53.2. Yksityisen arkistotoiminnan valti-onavustuksiin ja kehittämismenoihin	5 599 000,00	5 601 000	5 601 000,00		5 601 000,00	0,00
---	--------------	-----------	--------------	--	--------------	------

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu talousarvio - tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.40.53.4. Valtiontalouden ulkopuolisten tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heurekan sekä eräiden tieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	0,00	50 000	50 000,00		50 000,00	0,00				
29.40.53.7. Tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	214 995,57									
32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	429 533,06	254 561	254 561,45	0,00	254 561,45	0,00	0,00	254 561,45	254 561,45	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	429 533,06	254 561	254 561,45	0,00	254 561,45	0,00	0,00	254 561,45	254 561,45	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	429 533,06	254 561	254 561,45	0,00	254 561,45	0,00	0,00	254 561,45	254 561,45	0,00
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala	0,00	96 959	96 959,08		96 959,08	0,00				
33.20.50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha)	0,00	60 488	60 487,55		60 487,55	0,00				
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		60 488	60 487,55		60 487,55	0,00				
30.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha)	0,00	4 210	4 209,72		4 209,72	0,00				
33.20.51.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		4 210	4 209,72		4 209,72	0,00				
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	0,00	32 262	32 261,81		32 261,81	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		32 262	32 261,81		32 261,81	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	26 401 566,72	26 118 043	24 495 813,49	1 622 229,86	26 118 043,35	0,00	939 029,41	19 155 748,86	17 233 519,00	1 922 229,86

Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

3. KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 666 465,32		1 386 073,93	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	596 422,96		483 809,17	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 257 330,18</u>	3 520 218,46	<u>398 585,12</u>	2 268 468,22
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	537 782,79		794 904,50	
Henkilöstökulut	10 261 631,39		11 131 383,08	
Vuokrat	7 144 490,02		7 145 139,75	
Palvelujen ostot	2 388 511,15		2 160 334,87	
Muut kulut	243 400,37		229 569,07	
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Poistot	72 586,84		69 323,61	
Sisäiset kulut	<u>2 158,00</u>	-20 650 560,56	<u>0,00</u>	-21 530 654,88
JÄÄMÄ I		<u>-17 130 342,10</u>		<u>-19 262 186,66</u>
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 564,94		4 054,74	
Rahoituskulut	<u>-297,89</u>	4 267,05	<u>-924,29</u>	3 130,45
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>2 768,66</u>	2 768,66	<u>0,00</u>	0,00
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	2 768,66	<u>0,00</u>	0,00
JÄÄMÄ II		<u>-17 123 306,39</u>		<u>-19 259 056,21</u>
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	<u>-5 597 080,32</u>	-5 597 080,32	<u>-5 599 000,00</u>	-5 599 000,00

JÄÄMÄ III

-22 720 386,71

-24 858 056,21

1.1.-31.12.2017

1.1.-31.12.2016

TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA

Perityt arvonlisäverot

67 852,30

79 421,39

Suoritetut arvonlisäverot

-2 154 277,76

-2 086 425,46

-2 119 458,61

-2 040 037,22

TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ

-24 806 812,17

-26 898 093,43

4. KANSALLISARKISTON TASE

VASTAAVAA	31.12.2017		31.12.2016	
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	<u>435 510,92</u>	<u>435 510,92</u>	<u>435 510,92</u>	<u>435 510,92</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		435 510,92		435 510,92
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	12 315,45		21 910,27	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>0,00</u>	12 315,45	<u>22 283,97</u>	44 194,24
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	189 191,81		125 382,46	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 176,23</u>	<u>191 368,04</u>	<u>2 176,23</u>	<u>127 558,69</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		203 683,49		171 752,93
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	606 340,16		669 616,82	
Siirtosaamiset	454 606,73		79 943,08	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>39 564,77</u>	1 100 511,66	<u>36 245,19</u>	785 805,09
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>5 946,35</u>	<u>5 946,35</u>	<u>4 957,80</u>	<u>4 957,80</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 106 458,01		790 762,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 745 652,42</u>		<u>1 398 026,74</u>

KANSALLISARKISTON TASE**VASTATTAVAA****31.12.2017****31.12.2016****OMA PÄÄOMA****VALTION PÄÄOMA**

Valtion pääoma 1.1.1998	479 648,35		479 648,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 035 623,88		889 221,63	
Pääoman siirrot	-25 234 493,16		-26 751 691,18	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>24 806 812,17</u>	1 087 591,24	<u>26 898 093,43</u>	1 515 272,23

VIERAS PÄÄOMA**LYHYTAIKAINEN**

Saadut ennakot	-217 295,70		-273 826,21	
Ostovelat	-605 765,44		-376 257,54	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	-174 575,72		-201 266,15	
Edelleen tilitettävät erät	-210 568,35		-213 680,08	
Siirtovelat	-1 624 518,55		-1 848 107,99	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>-519,90</u>	<u>-2 833 243,66</u>	<u>-161,00</u>	<u>-2 913 298,97</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ**-2 833 243,66****-2 913 298,97****VASTATTAVAA YHTEENSÄ****-1 745 652,42****-1 398 026,74**

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen:

Laki Kansallisarkistosta astui voimaan 1.1.2017. Entisten maakunta-arkistojen asema itsenäisinä vastuualueina lakkasi, ja ne ovat vuoden alusta Kansallisarkiston toimipaikkoja. Tämän takia toimintamäärärahat budjetoitiin koko organisaation yhteisiin menoihin sekä osa neljälle vastuualueelle ja maakunta-arkistojen omista toimintamäärärahoista luovuttiin. Kiinteistömenot budjetoitiin edelleen rakennuskohtaisesti.

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot kasvoivat vuodesta 2016 noin 280000 euroa. Syynä oli maksullisten digitointi- ja järjestämisprojektien toteuttaminen ja loppuunvienti ennen arkistojen vastaanotto- ja siirtoprosessin muutosta. Kansallisarkisto ei ota uusia aineistosiiroja valtion viranomaisilta toistaiseksi, eikä niitä myöskään digitoida ennen massadigitoinnin käynnistämistä.

Lisäksi yhteisrahoitteisissa projekteissa oli kasvua vuoteen 2016 verrattuna yli 470000 euroa. Syynä oli yhteisrahoitteisten projektien määrän kasvu sekä se, että vuonna 2018 saavat vuoden 2017 yhteisrahoitteisten projektien tuotot kirjattiin vuonna 2017 siirtosaamiisiin.

Toimintamenoista siirtomäärärahaa siirtyi vuodelle 2018 1 622 229,86 euroa. Tästä summasta vuoden 2017 budjetissa on 600 000 euroa tarkoitettu Keskusarkiston muutto- ja kalustekustannuksiin joka tullaan käyttämään vuonna 2018 sekä Sörnäisten toimipaikan kaksoisvuokriin 5 kk ajalta 435 000 euroa ja Keskusarkiston lisävuokraan 3 80 000 euroa.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi

Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamia tai velkoja vuoden vaihteessa.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja menot sekä virheiden korjaukset.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa,

6) Selvitys tilinpäätösvoiton jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettotutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrära- hojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	20 314 186,23	18 660 000	19 855 175,62	21 477 405,48					20 494 205,03	
	Bruttotulot	2 269 186,23	700 000	3 517 405,48	3 517 405,48					3 517 405,48	
	Nettomenot	18 045 000,00	17 960 000	16337770,14	1 622 229,86	17 960 000,00	0,00	639 029,41	18 599 029,41	16 976 799,55	1 622 229,86
33.20.52 Valtionosuus työ- markkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot	0,00		32 261,81	32 261,81						
	Bruttotulot	0,00		0,00	0,00						
	Nettomenot	0,00	32 262	32 261,81		32 261,81	0,00				

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 3.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 4.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	8 795 173,94	9 434 139,44
Palkat ja palkkiot	8 957 707,88	9 441 938,73
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-162 533,94	-7 799,29
Henkilösivukulut	1 466 457,45	1 697 243,64
Eläkekulut	1 400 073,09	1 525 349,58
Muut henkilösivukulut	66 384,36	171 894,06
Yhteensä	10 261 631,39	11 131 383,08
Johdon palkat ja palkkiot, josta	842 950,39	836 840,94
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	780,00	580,00
Johto	720,00	580,00
Muu henkilöstö	60,00	0,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 8.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 10.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

	Talousarvio- menot 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
€						
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	8 810 874,00	8 986 826,00	3 572 783,00	2 474 147,87	25 663 192,00	40 696 948,87

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

	Talousarvio-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-
€						
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa						
Yhteensä						

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyttäviä rahastoituja varoja.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole velkoja ja velan muutoksia.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 17.

TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITE 1

Tulostaulukko					
Tulosindikaattorit	Toteutuma 2015	Toteutuma 2016	Toteutuma 2017	Muutos -% 2016-2017	Tulosopi- muksen tavoite 2017
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus:					
- Yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä arkistoaines säilyy suppeassa ja käyttökelpoisessa muodossa ja on tehokkaasti käytettävissä.					
- Arkistoaineiden kokonaismäärä (hm)	213 424	217 368	218 516	0,53	219 000
- digitoitu aineisto (kuvatiedostot)	38 500 000	47 002 265	67 355 962	43,30	60 000 000
- digitaaliarkiston käyttö (sivulataukset)		51 245 305	54 694 998	6,73	
- digitaaliarkiston käyntikerrat	585 225 ¹	1 254 704	1 453 923	15,88	1 600 000
- digitointi aste, % kokonaismäärä.	1,9	2,1	2,7	28,6	2,7
- Sähköisen asioinnin osuus tietopyyntötilauksista, %	30,0	32,5	50,0	53,8	50
Toiminnalliset tulokset:					
<i>Tulosalue 1: htv</i>					
Tutkimus ja kehittäminen					
<u>Tuotokset:</u>					
- asiakirjojen seulonta (päätösten lkm)	72	58	62	6,90	60
- annettu koulutus (luentotuntien lkm)/osallistujat	278,5/680	218/605	141,16/337	-35,25/ -44,30	-
- asiantuntijatehtävät (neuvonta, työryhmät) lkm	6 172	5 584	3 803	-31,89	-
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- seulonta	25,22	21,89	29,29	33,81	-
- koulutus	159,14	187,93	92,50	-50,78	-
- asiantuntijatehtävät	2 967,17	2 470,80	2 343,19	-5,17	-

<u>Taloudellisuus (kust./suor.)</u>					
- seulonta	3330,76	3975,53	3018,79	-24,07	-
- koulutus	637,27	569,30	910,84	59,99	-
- asiantuntijatehtävät	31,25	36,61	38,81	6,02	-
<u>Laatu ja palvelukyky:</u>					
-kurssipalautteet	4,14	4,15	4,10	-1,20	
<i>Tulosalue 2: htv</i>					
Aineistohallinta					
<u>Tuotokset:</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot (hm) :					
- viranomaisarkistot	4 195,44	3 781,92	1 219,84	-67,75	-
- yksityisarkistot	501,85	426,06	258,68	-39,29	-
- järjestetyt arkistot (hm):					
- viranomaisarkistot	4 882,77	6 807,42	2 697,31	-60,38	-
- yksityisarkistot	475,95	721,21	432,69	-40,00	-
- luetteloidut arkistoyksiköt (kpl)	117 277,00	105 802	587 306	455,10	-
- digitointi (kuvatiedostot/kpl)	12 984 052,00	8 502 265,00	20 353 697,00	139,39	10 000 000
- konservointi (arkit/kpl)	88 439,00	195 118,00	177 365,00	-9,10	-
- digitoidut aineistot (hm/v.)	1 300	378	663	75,40	
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot:					
- viranomaisarkistot	1 198,51	1 077,47	1 049,78	-2,57	
- yksityisarkistot	266,01	367,29	150,48	-59,03	
- järjestetyt viranomaisarkistot	264,23	396,35	285,70	-27,92	
- järjestetyt yksityisarkistot	54,31	111,64	130,46	16,86	
- luetteloidut arkistoyksiköt	27 820,06				
- digitointi	2 100 268,71	613 439,03	1 372 190,18	123,69	
- konservointi	24 760,76	42 789,04	50 748,21	18,60	
<u>Taloudellisuus (kust./suor.):</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot:					
- viranomaisarkistot	63,61	64,50	81,27	26,00	
- yksityisarkistot	327,23	251,99	579,99	130,16	
- järjestetyt viranomaisarkistot	217,38	189,64	261,79	38,05	
- järjestetyt yksityisarkistot	1 233,72	628,81	560,84	-10,84	
- luetteloidut arkistoyksiköt	2,65				

- digitointi	0,03	0,12	0,05	-55,63	
- konservointi	2,85	1,71	1,46	-14,71	
<i>Tulosalue 3: htv</i>					
Tietopalvelut					
<u>Tuotokset</u>					
- tutkijakäynnit (kpl)	33 426	32 388	28 925	-10,69	32 000
- tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (kpl)	75 308	71 353	72 103	1,05	70 000
- selvitykset (kpl)	22 434	24 064	33 792	40,43	23 000
- kaukolainat (kpl)	900	9 141	1 834	-79,99	800
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- tutkijapalvelu (käynnit ja toimitetut arkistoyksiköt) (htv)	5 089,14	5 268,72	6 413,25	21,72	
- selvitykset (htv)	986,74	1 536,65	2 615,38	70,20	
- kaukolainat					
<u>Taloudellisuus (kust./suor.):</u>					
- tutkijapalvelu (käynnit ja toimitetut arkistoyksiköt)	13,81	13,75	11,63	-15,42	
- selvitykset	74,07	48,48	34,78	-28,25	
- kaukolainat					
<u>Laatu ja palvelukyky</u>					
- toimitusaikojen ylitykset					
- selvitykset (321)	3,13	1,40	1,97	-	
- asiakastyytyväisyys (tutkijapalvelu)	0	0	3,9	-	
<u>Toiminnallinen tehokkuus</u>					
-arkistoaineiston määrä hm/htv	860,9	920	895,2	-2,70	1043
<u>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</u>					
- henkilöstön lkm	235	240	219	-8,8	-
- henkilötyövuodet	220,5	236,2	224,1	-5,1	210
- määräaikaisten osuus (lkm)	52	62	50	-19,4	-
- keski-ikä	49,1	49,6	49,9	0,9	-
- seniori-ikäiset %-osuus	66,8	66,7	66,7	0,0	-
- tehty työaika %	79,4	80,6	80,9	0,4	-

- työtyytyväisyysindeksi	3,5	3,4	3,4	0,0	3,7
- sairaspöissaolot (h)%	3,0	3,6	3,7	2,8	-
- sairaspöissaolot tp/htv	7,5	9,1	8,5	-6,6	<8
- naisten %-osuus henkilöstöstä	60	60	54,3	-9,5	-
- koulutustasoindeksi n/m	5,3/5,1	5,5/5,7	5,5/5,7	0,7/-0,3	-
- tutkijakoulutus %	5,5	6,7	6,2	-7,5	-
- koulutus tpv/htv	1,7	1,5	2,1	0,27	2,0
- johtaminen (johtajuusindeksi)			3,2		3,6
- koulutuksen kustannukset €/htv	415,9	68,0	266,5	169,5	-
<u>Htv (netto)/tulosalue</u>					
Tulosalue 1: <i>htv 32,61</i>	21,25	29,82	32,61	9,36	
Tulosalue 2: <i>htv 61,86</i>	62,45	70,21	61,86	-11,89	
Tulosalue 3: <i>htv 45,03</i>	52,26	47,88	45,03	-5,95	
Tulosalue 4: Tukitoiminnot, sis. johtamisen <i>htv 37,83</i>	43,89	45,53	37,83	-16,91	
Pöissaolot: <i>htv 46,50</i>		46,67	46,50	-0,36	
Projektien osuus sis. em.	19,48	33,68	37,28	10,53	
<u>Palkkakustannukset/tulosalue</u>					
Tulosalue 1:	1 129 226,68	1 560 043,67	1 680 412,54	7,72	
Tulosalue 2:	2 440 679,90	2 828 681,36	2 669 449,88	-5,63	
Tulosalue 3:	1 931 065,74	1 862 743,55	1 883 146,60	1,10	
Tulosalue 4: Tukitoiminnot, sis. johtamisen	2 106 530,46	2 327 303,83	1 980 768,83	-14,89	
Projektien osuus sisältyy em.					

TOIMINTAKERTOMUKSEN LIITE 2

VALTIONAPUARKISTOJEN KESKEISET TUNNUSLUVUT					
2017					
	2015	2016	2017	2017 suurin	2017 pienin
Myönnetty valtionapu €	5 443 000	5 599 000	5 601 000	1 725 552	117 400
Arkistotoimen kokonaiskustannukset (talousarvio) €	9 711 097	9 666 284	9 388 900	2 546 794	189 640
Valtionavun osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	56,05	57,92	59,65	79,58	31,62
Henkilöstömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	45,45	46,69	49,48	60,10	41,22
Kiinteistömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	28,58	27,93	23,69	52,02	5,45
HENKILÖTYÖVUODET TEHTÄVITTÄIN					
	2015	2016	2017	2017 suurin	2017 pienin
Henkilötyövuodet yhteensä	97,28	91,15	93,81	24,36	1,5
Hankintaan käytetyt HTV:t	3,03	2,93	1,67	0,47	0,02
Kuvailu ja järjestäminen käytetyt HTV:t	20,80	24,11	24,77	6,1	0,08
Tutkijasaliitoimintaan käytetyt HTV:t	5,88	6,24	6,59	2,35	0,04
ARKISTOAINEISTON MÄÄRÄ					
	2015	2016	2017	2017 suurin	2017 pienin
Arkistoaineisto (hm)	57 357	57 773	59 184,7	32 629	254,5
Vastaanotettu aineisto (hm)	2 200,5	1 298,1	2 290,8	1 103	6
Järjestetty aineisto (hm)	1 460,1	2 057,2	2 252,7	1 262,5	11
Järjestämätön aineisto (arvio; hm)		8 000	7 414	2 708	10
Sähköiset aineistot (TB)	161,8	158,3	154,6	67	0,14
AINEISTOJEN KÄYTTÖ					
	2015	2016	2017	2017 suurin	2017 pienin
Tutkijakäynnit	6 680	6 549	6 604	1 685	167
Tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (paperiset ja mikrofilmit)	22 109	23 266	20 267	6 512	408
Tiedonhaut (s-posti, kirje tai puhelin)	8 289	9 823	8905	2 413	48
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
	2015	2016	2017	2017 suurin	2017 pienin
Toiminnallinen tehokkuus: Arkistoaineisto hm / kokonais-htv	589,6	633,8	630,9	2 330,6	114,2

4. ALLEKIRJOITUKSET

Kansallisarkiston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2017 on hyväksytty.

Helsingissä, Kansallisarkistossa 28.2.2018

Pääjohtaja

Jussi Nuorteva

Hallintojohtaja

Anitta Hämäläinen